

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben.			
Egy evre . . . 10 kor. — fill.	Egy evre . . . 16 kor. — fill.		
Fél evre . . . 5 . . .	Fél evre . . . 8 . . .		
Negyed evre . . . 2 . . . 50.	Negyed evre . . . 3 . . .		
Egy hora	Egy hora . . . . . 1 . . . 70.		
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONCVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többeszer megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

„Können nicht Magyarisch.“

Noha, ezen cikk ellentétbe helyezkedik sok tekintetben a szász és magyar közlekedés érdekében írott cikkekkel és indított mozgalmunkkal, közöljük azt, mint egyik kiváló munkatársunknak és írónknak a vélekedését, mert szinte bizonyosság a mellett, hogy a szásznak és magyarnak közlekedési megismereni egymást, hogy azután jobban megértsék egymást és közös hazánknak fiai ne ellenséget lássanak egymásban. Ime a cikk:

Azok, kik az etnográfiai magyar nemzet és az erdélyrészi szászok között érintkezési pontokat igyekeznek létesíteni, ugyan gondolkozzanak egy kissé a Debreczen által is lenyomatott ama röpke hírről, melynek címét oda fönt írtuk. E szavakkal utasított ugyanis vissza valaki (hogyan ki, nem tudni, mert egyik a másikra, a férj pláne nejére ken) Szászsebesről egy, Gráczból küldött magyar nyelvű árjegyzéket.

Vissza utasítani, nyelvi okokból egy árjegyzéket, ebben az első tekintetre úgy látszik, semmi megütközést keltő, sőt felöltő sincs. Visszautasította az illető, mert nem tud azon a nyelven, visszautasította, mert neki úgy tetszett. Kinek mi köze hozzá? De ha mélyebben kezdünk rajta gondolkodni, mégis valami infámis színezetet látjuk az egésznek. Tudva azt a viszonyt, mely a magyarság és a szászok között

(az utóbbiak elzárkózó magaviseelkedése miatt) már egészen megállandó, lassanként még egy ily semmi-ségnek látszó hirecske is jelentőségteljes alakot ölt magára, önkéntelenül is mélyebben fekvő rugók után kutatunk.

Mégis, miért kellett azt az árjegyzéket visszaküldeni? Vagy ha már visszaküldődött, miért ráírni azt a teljesen felesleges okadatolást, hogy „können nicht magyarisch.“ Nem tüntetés-e, nem az elvakult, salakot hordó szenvedély előtérbe tolokodása-e ez? Nem a gyűlölség önti-e ki ezekben örök-ké benn forralt erejét? Mi más ez, mint a nagy teuton pöfnek, gögnek durva megnyilatkozása, a megvetés kitörése, a gyűlölet minden ellen, a mi magyar?

Gondolkozzanak hát egy kissé azok, akik minden áron érintkezési pontokat keresnek, ugyan mondják meg, lehetséges-e az ily gyűlölettel szemközt, lehet-e barátságos viszonyba lépni egy ily ok nélküli néppel, mely azt sem tudja, mit s miért cselekszik? Mert hiszen hol a lélekkutató, ki e gyűlöletet megmagyarázni képes legyen? Miért gyűlölnék minket a szászok? Gyűlölnék, mert hát gyűlölnék. Mert ők olyan masszából vannak gyurva, mert ők arról nem tehetnek. Azt mondják a felszólaló ideális — és így nem nagyon messzire látó theoretikusok, hogy a szászok féltik tőlünk nemzeti-

ségüket s ez a féltés igen jogosult és természetes érzélem. Igen? Félnék tőlünk, hogy beolvasszjuk őket s amellett nap-nap után olvadnak bele — a magyarral együtt az oláhba. Óh bizony, hiába beszélnek a magyar idealisták s velők a Tageblatt; a szászok, mint minden velők egy bordában nőtt nemzetiség is — bárminő elképzelhető engedmények s társadalmi udvariaskodások és nyájaskodások dacára, és ha a lelkünket elibök tesszük is, sohasem fognak mi velünk rokonszenvezni.

Annak a 180—200 ezer vagy nem tudom én hány szásznak a napjai megvannak már számlálva, 200 év múlva bajosan lesz többé „szász nemzet.“ De ha már mind eloláhosodtak s nem marad belőlük több mint ezer, ez az utolsó ezer is — élén a vezetővel — akkor is éppen úgy fog tiltakozni a magyar sovinizmus, a magyar zsarnokság, a magyar elnyomatás ellen, mint ahogy ezt a meglevők ma cselekszik. »Können nicht magyarisch.«

Ripők korszellem.

Ezzel a mi nagy haladásunkkal valóban nincs mit dicsekedni. Roncsok fölött építkezünk. A svihákok dirigálnak már év tizedek óta.

A selyem, a pezsgő járja. — Hirtök robognak a villanyfényes színházak kávéházak, vendéglők, mulatóhelyek elé. Örjög az egész szerencsétlen Magyarország.

Halálvágy.

Mikor a természet kész a zord halálra, s a dörütött virágokat, hótakaró várja, — akkor haljak én meg.

Mikor a berekben nem zeng a madárdal hervadásnak hús szellője. játszik a virággal, — akkor haljak én meg.

Mikor nem zörren az erdők lágy avarja, nesztelenül szálldogáló hópihe takarja, — akkor haljak én meg.

Savoyard.

A boszorkányok szombatja.

(Nép babonák.)

A boszorkányok kenőcsessel szokták magukat bekenni, mely újszülött gyermekek zsirjából különféle füvekből, ugymint mákból csucsból napraforgóból, bürökből és beléndekből készül, mire aztán módjukban van, hogy a levegőn atnyargaljanak, még pedig mindenféle szerszámok: seprők, csipővasak és vasvillák segítségével. Ezeket a közlekedési eszközöket leginkább a nagy évforduló ünnepén, a Boszorkányszombaton használják, melyet rendszerint magas helyen, némely országokban nagy erdőkben szabad térségeken szoktak megülni.

A dán és német boszorkányok a Blocksberg nevű hegyre (a dánok néha a Huckenfeldre, Heklara Izlandban) vonulnak, a svédek, az olandi Blankullát, a norvégok Lyderhornot (Bergen közelében) kedvelik kiválóan és így minden ország boszorkányainak megvan a maguk külön helyük. Az ünnepet Valburga éjjelén, május elsején vagy Szent János nap éjszakán szokták megülni.

Ezek az ünnepségeken az összes boszorkányoknak részt kell venniük; az olyat, a ki nyomós ok nélkül elmarad, ördöge egész éjszakán átkegyetlenül kiozza s nem hagyja aludni.

Ha elérkezett az indulás ideje, a boszorkány bekeni magát kenőcsessel, ráüt a tárgyra melyen nyargalni akar s halkán mondja: „Köd előttem, köd utánam.“ Így kel utra. Rendszerint a kéményen át. Mások az utat ördögükön teszik meg, mely bakkecsbe alakjában vár az ajtójuk előtt.

Utközben óvakodniok kell a félelemtől meg a hátfordulástól; mert akkor leesnek és csunyán megsérülnek, minthogy utjuk néha nagyon magasban visz. Egyesek egész meztelenül, mások ruhástól repülnek. A ünnep színhelyére megérkezvén, mindent elkészítenek a lakomához: asztalokat és padokat tolnak elő és drága arany ezüst holmiba találnak. Az ételek gyakran kitűnőek, néha azonban az ördög kedvét leli benne, hogy vendégeit felültesse és döggel, meg másféle tisztátalan dolgokkal traktálja őket s az azonban soha nincs az ételben.

Fiatal és öreg saját romlásának sirja fölött járja az örjögő tanczot. Csak egy Istent ismer e nép, ez a pénz.

A pénz azonban nem terem a bankházak vaskasszájában. A pénzt elő kell teremteni. De honnét? Ott a föld! A kapzsi kéz ennek kufarolja a piszokpénzért nemes gyümölcseit! Ott a föld népe! Munkás kezének gyöngyét a hiábavalók szedik össze. Mindent a föld népének kell előteremteni...

Azonban az örjögés ragadós. Tobzódik seregestől a nép is. A régi jó egyszerű, elégedett Magyarország helyen, mint ha világvasár kapzsi, telhetetlen népe telepedett volna meg, mely gyönyört, mely önző multságokat hajhasz, mely, hogy érzéki, durva szenvedélyeit kielégíthesse, keresztül gázol mindenben. A jobb érzesűt, a gyöngelékűt jámbornak, gyávanak bélyegzi ez a ripők kor, melynek csak a szédelgők, a durvák, az erőszakosok képesek tekintélyt parancsolni.

Hallgasd meg a nőt, a férfit, a gyereket, az aggot, az urat, a pört, durva, ripők, kapzsi és önző ennek mindnek a szava, a cselekedete. Tragár, otromba, izléstelen, zsugori és tekozló örült egy személyben. Otthona nincs. Örömet az utcára, a nyitvanos mulatóhelyekre viszi. Bánatában is ripők komédiás. Mindegyik csak az ént, csak magát tekinti, a többi pusztulhat. Pusztul is. Az ilyen országnak nincs jövője. Az ilyen örjögő, tobzódó népnek meghuzzák a halálharangot. Csatornai felszakadnak. A csatornák szennye fogja majd eitemetni e kegyetlen, sivarlelkű, gyönyörhajhászó korcsokat, kik meggondolatlanul a földet akarják kiélni. Kik saját ripők szellemükkel megfertőztettek, irigységre ébresztették a föld kiélt, kiéhezett népét is. Az ilyen ország, az ilyen nép valóban elfog pusztulni. Meg az sem lesz, ki virágot ültessen sirjára. Dudva fogja betakarni a romlott, a

Lakoma után előhozakodnak ujságai, mindent elpietykázva: mi történt az ő vidékükön; mert meglígyelnek mindent, ami az emberek között történik. „Ami aztan a boszorkánymestereknek és varázslóknak eszközül szolgál, hogy az ilyen ujságokat néha előre megjósolhassák.“ Az ördög erre aztan új méreggel látja el vendégeit, hogy új bajokat okozhassanak. Ezt a merget, mint több szerző is beszéli, úgy kapják, hogy az ördög bak képeben elegettetni magát mire a boszorkányok gondosan összegyűjtik a hamut, mely emberre és baromra egyaránt fellette veszedelmes. A bak azonban nemsokára újra közöttük terem és rettenetes hangon kiáltja: „Bosszuljatok meg magatokat, vagy meg kell halnotok.“

Erre megadják az ördögnek az illó hódolatot és megindul a vigadalom. A boszorkányok körben helyezkednek, hátukkal befelé, hogy egyik a másikat ne lathassa és sipok bugása közben körtánczot lejtene. Tánczközben a boszorkányok és ördögök karban éneklék: „Urunk, Urunk, Ördög, Ördög, ugorj ide, ugorj oda, sző-j ide, szőkj oda, hess ide, hess oda.“ Végül minden boszorkány elbeszéli, miféle szerencsétlenséget okozott az utolsó összejövétel óta. Aki nem tud elég alávaló gaztettekről beszámolni, azt a legidősebb ördögök megkorbácsolják.

Ha az új tagok ilyképpen mindent végignézték, ami jó és rossz rájuk vár, ünnepiesen fölveszik őket a szövetségbe, amennyiben saját vérükkel írják nevüket egy nagy könyvbe. Az illető néha formászerű szerződést köt az ördöggel, amelyben bizonyos földi jókat köt ki magának, melyek fejében

pusztult nép egykori otthonát, mert az örületes fenyűzést, a dobzódást nyomon követi a pusztulás és a sorvasztóláz utálatos halálgyála...

A ripők korszellem minden hamvat letről a hajdani nemes nemzet lelkéről.

Ifjabb Móríc Pál.

Debreczen város jelentékenyebb lakott helyei.

(Történelmi adatok.)

Összegyűjtötte: Zoltai Lajos.

X.

84. Elep. Vajdapolosa val. N. 660. Így nevezik már 1217-ben, mikor a váradi regestrum mint falut említi; így 1307-ben, mikor Ottó király, László erdélyi vajdához menvén, Debreczeni Dózsa mesternek adományozza azon okon, mert Dózsa mester (ki mellesleg megjegyezve nagybatyával Rafoyn bannal együtt Róbert király partján allott) rokona az ő hiveinek Kopasz nadornak, Bekének és Laszlónak. Róbert Karoly 1330-ban Elepet, a Hortobágy melletti Nagy Miklós, Nagy Ivan és Mátá birtokokkal s a nyirégi Kerekegyházzal jutalmazta Dózsa nádor fiait Jakabot, Pált és II. Dózsat. 1411-ben, mikor Zsigmond István rácz vajdanak adományozta Debreczen tartományát, Ujváros környéken Aszalas, Apa és Klep (Elep) szabcs-megyei helységek is előtűnnek. Elep később a Hunyadi családé. Debreczen aligha nem Szilágyi Erzsébettől kapta már mint pusztát, legalább azon birtokok között, amelyek a király anyja halála után (1484) Corvin János hercegre szállottak, Elep nem fordul elő. 1573-ban kétségen kívül Debreczené. Szájhagyomány szerint

meghatározott idő múlva az ördögé lesz. Ilyen szerződést azonban nemcsak az ünnep alkalmával lehet kötni, hanem valószínűleg minden időben. Ez kiderül a következő okmányrészletből:

„En alubrott de la Plaud Magdolna stb., ezenel bizonyítom es tanusitom, hogy az itt jelenlévők, nevezetesen Godfridy Alajos ur es Belzeub ördög jelenlétében Istenben es a mennyei seregekben való minden részemről lemondok. Teljesen es egész szívvel es egész erővel es hatalommal megtagadom az Atya Uristent, a Fiut es a Szentleket, Istennek legmagasztosabb Anyját, az összes szenteket es angyalokat: főképen pedig jóangyalomat“ stb. — Miután a neveket a könyvbe bevezették, az új tagok keresztelése következett. „Ami aztan oka annak, hogy a boszorkánymestereknek es varázslóknak két nevük vagyon.“ Végül az ördög rájuk nyomja bélyegét, hogy újra megismerhesse őket, még pedig a test valamely elrejtett helyén. Mert ahova egyszer az ördög kezét reá tette, azon a helyen nem érezni többé fájdalmat; az ilyen érzéketlen testrészekről lehet tehát az igazi varázsló boszorkányokat felismerni.

Talán fölösleges is bizonyítgatni, hogy mindaz, ami a boszorkánysággal összefügg, a boszorkányok megkeresztelése, az esztendőnkint tartott nagy ünnepek, az ördög elégetése es újraéledése stb. mindmegannyi paródiája a keresztény egyház szent cselekményeinek, illetőleg olyan eseményeknek, melyek alapításakor végbemennek. Mi is lehetne az ördögkultusz egyéb, mint az Istenimádás karrikaturája!

László erdélyi vajda 1310-ben Elepen adta vissza Róbert Károlynak a magánál tartott koronát. Inoen a Koronás, Vajdahalom es Vajdapolosa elnevezés. Azonban e hagyományoknak nincs történelmi alakja. A történelem szerint e találkozás Szegeden történt. E pusztá nagyobb részét polgári tanyabirtokok foglalják el.

85. Kadarecsi csárda. N. 8. Elephez tartozik. A vasutak előtt szerepe es jelentősége ugyanaz volt, ami a hortobágyi csárdaé.

86. Álomzug. N. 331. Nagy es Kis Álomzugra oszlik. Amazt legelőnek használják. Emezen polgári tanyák vannak. Régi oklevelek nem említik.

87. Istenföldje. Városi es polgári birtok. Fele része az egykor vitás területnek Szoboszlóhoz csatoltatott 1852-ben.

88. Köselyszeg. N. 553. Ez a helynév a XVII. század előtt jegyzőkönyveinkben, általában közlevéltárunk legrégebbi okirataiban nem fordul elő. Sőt más források sem említik. Három oldalról a Kösely es Kadarecs vize fogja körül tanyákkal megteremtett eme dohánytermő szép pusztánkat. A XVII. században, mikor felváltva szántásra vetésre es legeltetésre használják a debreczeniek, — Köselyszegnék nevezik. Hogy es mikor került Debreczen birtokába, — nem tudom. Eredetileg Elephez, vagy talán ama többi Dózsa es Hunyady fele birtokokhoz tartozott, amelyeknek ma már a szájhagyomány is alig alig ismeri a fekvését. A Hortobágy mellékén ilyenek voltak: Aszalas, Bodacs, Mizséta, Seter, Zomaj. Nem lehetetlen, hogy a Köselyszeget kell értenünk, a Kadarecs kerületi es Debreczen határan belől esó ama szántóföldök alatt, melyeknek mások által való elfoglalását es használatát Szilágyi Erzsébet a debreczeni polgárok javára es érdekeben 1483-ban megültje.

89. Nagy Hegyes. N. 203.

90. Kis Hegyes. N. 334. Hajdan mindket Hegyes egy község határat alkotta. A régi oklevelekben: Higus, Heges (1332—37.) Hegyesd (1451.) Hegyes (1460) Hegyews (1484.) A XIV. század utolsó negyedében a Debreczeni család osztatlanul birt uradalomban találjuk. 1411-ben is még az István szerb despotának adományozott uradalomhoz tartozott. De nem sokkal ezután nem kevésbé hatalmas, ősrégi oligarcha család kezére, a Telegdiék kezére jut, még pedig verség jogán, amennyiben Dózsa nádor utolsó férfi sarjának, III. Lászlónak (meghalt 1404) kisebbik leánya Telegdi Ferenczhez ment nőül. Telegdi Ferencznek özvegye Debreczeni Katalin 1448-ban amiatt panaszkodik Hunyadi János kormányzó előtt, hogy őt a fia, Ferencz urfi, Szoboszló, Hegyes, Macs, Hatház, Téglás, Samson (mind Dózsa fele javak) birtokából kizárta. 1459-ben Telegdi Miklós a Szepesi es Szakolyi vagy Zokoly családbeliekkel Zobozló, Hegyes, Hatház, Téglás es Samson birtokrészei iránt egyezsége lép. 1472-ben ugyanezen helységeket es Macsot, mint a magban szakadt Debreczeni Dózsa Lászlónak Zsigmond királyra szállott, de (leány negyed fejében) a Szakolyi, Szepesi családoknak elzálogosított birtokait Mátyás király visszaváltás végett követeli. Mindazonáltal a király parancsára 1475-ben Szakolyi Miklóst, ismét 1487-ben Szakolyi Albertet es Andrást beigtatják e helységek részeibe. 1476-ig ugyanezen falvak részeit a Tornaiaktól (leányágon szintén Dózsa fiak örököseitől), akik ezeknek birtokosaiul 1451-ben is említetnek, a király anyja Szilágyi Erzsébet vásárolja meg. 1484-ben Corvin János herceg örökli a nagyanyjáról Hegyest több más birtokokkal s magával Debreczennel együtt.

1498-ban a leleszi convent Báthori

Lászlót, Báthori Janos és Szakolyi Borbala fiát, Szakolyi Miklós és Telegdi Klára unokáját ígtatta volna be Macs. Hegyes, Szoboszló helységekbeli részek birtokába, ha ennek Szakolyi Janos, Szakolyi Albertné és Szakolyi Andrásné ellene nem mondtak volna.

E században Hegyes vámszedő hely is volt.

((Folyt. köv.))

Kor és jellemrajzok

(dióhéjban.)

Azt mondta — a közelebbi alkalommal — Széll Kálmán: „Pacta clara boni amici”. Nagy szájból kicsi mondas. Édes hangon elzengett gonosz kilatás.

A 67-es kiegyezési törvények is pactumok. Fényesen beváltak arra, hogy Magyarország Ausztriával „Societas leoninát” kössön, melyben Magyarország egy jó barátságért minden áldozatra kész bírka.

Ausztria pedig egy kegyetlen étvágyu bestia... Ezek az Ausztriával kötött paktumok minél világosabbak, annál jobban meg látja azok fénye mellett az osztrák könyörtelenség a mi sebezhető oldalunkat és a könnyebben elemelhető ingó bingó javainkat

Mi pedig mintha épen attól a fényeségtől nem látnánk, mely a pactumokból elősugarzik.

Megvakultunk?

Nem.

Csak almosok és bagyadtak vagyunk. Lassan terünk magunkhoz. Mire a szemünk egészen felnyílik: mindenünket elszedegeti tőlünk a jó szemű osztrák. Nekünk aztán egyebünk sem marad, csak a két szemünk világa, melylyel a saját koldusságunk és lázarságunk kétségbejítő sivarságát szegyenkezve szeméjük... De azért még mindig megmaradnak hű barátaink gyanant a Széll Kálmán féle világos paktumok... mert Pakta clara boni amici.”

Budapesten valami Singer nevű osztrák redaktor birtokába kerített egy politikai titkot.

Magyarországon ez ugyan példátlanul ritka madár, de ez egyszer ilyen ritka madárhoz volt szerencsénk. Egy nagyuri politikai titok volt ez. Mint titok rövid életet élt. Közöttünk kelleltenül érezte magát és titkon fel utazott Budapestről Bécsbe. Itt nálunk nem adtak ertette egy fabatkát sem. Bécsben többre becsülték. Fizettek érte emberül. Egy jó gseft — és punktum! — ki látna ebben valami kifogásolnivalót, hogy azt a még fel nem dolgozott nyers anyagot a mit nálunk Magyarországon értékesíteni nem lehet egy élelmes üzletember felküldi Bécsbe és ott jó pénzert eladja. Hja! Szemesé a világ!

Itt nálunk minden eladó. Ha itt nincs valaminek ára, fel visszük Bécsbe és ott kérdezzük meg: „ki ad többet érte?”

„Tárogató.”

Délutáni levél.

(Hazánk földjéről.)

Hazánk földjéről helyesebben mondva hazánk földjének az ismeretéről, akarok beszélni. No hát ez egész botrányos. Ha beszédközben szóba kerül a magyar föld valamely, a községhatárdombon kívül fekvő, pontja

legritkább eset, hogy ugynevezett kaputos emberek is helyes tájékoztatást adnak róla.

Festészethez, szobrászathoz, bölcsészethez, törvényekhez, iparhoz, belső-külső politikához, a neveléshez, a gazdálkodáshoz, mindenhez, de mindenhez bozzátudunk így vagy úgy szólani, csupán hazánk földje üres tábla előttünk, csupán hazánk földjét illetőleg botrányosan zavarosak s hiányosak az ismereteink, mert azon csekély hazai földrajz tanulmányokat, melyeket az iskolában magoltattunk be, az évek során át elfelejtjük vagy legalább is tévesen idézgetjük az emlékünke, mert az iskolából kikerülve, bárha minden iránt érdeklődünk is, hazánk földjével alig foglalkozunk többé.

Innen van az, hogy ezer házba is betekinthet az ember, amíg Magyarország földjének a térképét valahol fölleli, tudniillik a falra kiakasztva. — Aranyrámás olaj képeket, családi fényképeket természetes nagyságig nagyított kiadásokban — eleget látunk. Helylyel-helylyel találhatunk már könyvtáraikat is, persze a legtöbbször szenzációs fordított külföldi regények képezik a családi könyvtár gazdaságát, hanem a magyar föld térképét hiába keresgetjük. A legritkább család az olyan, sőt a legritkább az olyan hivatal is, a hol hazánk földjének a térképét a falon kifüggesztve találhatjuk. Pedig ez legszebb, legbecesebb disze volna a magyar szobáknak: a hazai föld térképe, melynek ismerete örökké tanulságos minden igaz magyar hazafira. Valóságos krónika a hazai föld térképe. Lapjára be van írva nemzetünk multja s jelenje. Azért mondom is, hogy a hazai föld, a magyar föld térképének nem volna szabad hiányozni egy igaz magyarszoba faláról sem. A hazai föld ismerete mély s hazafias tanulságokat rejt. Fejleszti a hazafias érzéseket, a hazai föld hő szeretetét.

Szabad Hajdu.

Kantározom a nyergest...

Kantározom a nyergest,
Rászoritom a nyergest.
Felkötöm már a kardom,
Édes rózsám bucsuzom.
Messze bujdosom.
Sorsa ez a hajdunak,
Végekre szólitanak
Mennem kell.

Sorsa ez a magyarnak:
Bajra csak bajt zavarnak.
De a hajdu kibírja,
Ha bár sokszor siratja
Hazát, kedvesét,
De él a hit szívében;
Megsegíti az Isten
A magyart.

Kada Elok.

NAPI HIREK.

Magyar-szász csere.

Ujabb értesülést vettünk Nagyszebenből, melyből kitünik, hogy a magyar-szász gyerekek cseréjének, melyet a „Debreczen” vetett föl és lapunk nagyszebeni hazafias, jeles dolgozó társa mozgat nemes kitartással és lelkesedéssel mind többeket és többeket nyervén meg a szászok között az eszmének, tehát életrevaló az eszme. Csak-hogy mai iránycikkünk különben tisztelt írójával szemben hamar érkezik a nem keresett czáfolat. Ő a szászokat vadolja ugyanis „oknélküli gyűlölködéssel és zárkózottsággal” velünk szemben, holott a felvetett érintkezési pontok keresésénél, a családi tüzhelynél való ösmerkedésnél, magyar- és szász mindkét nembeli ifjak csere utján való elhelyezésénél is épp a magyarságunk részéről kell tapasztalnunk közönyt, míg ellenben a szászok hirlapjok utján, ugyszinte társadalmilag rokonszenvesen fogadták és tárgyalták az eszmét és a már említett nagyszebeni ágostai evangélikus lelkész ur, dr. Theil Rudolf nagyszebeni lelkészen kívül, ki VI od gymnázista fiát óhajtja, a nyári vakációra, alföldi magyar református családhoz cserébe adni, azonban sajnos még magyar részről senki sem jelentkezett ezen cserére se, holott még — ugyancsak — Nagyszebenből két-három urilány és egy fiu volna, kit szeretnének magyar nyelvre hozzánk cserébe adni, csak volna ilyen magyar hely, szeaeni munkatársunk, szerkesztőségünk követítésével, elvégezné a csere elhelyezést. Ne kicsinyeljük tehát e mozgalmat, de bizzunk abban, hogy egymás megértésével és megösmérésével sikerül mégis, legfőbbképpen társadalmi uton, belsőbb, igazabb, a közös haza fiaihoz illőbb viszonyt teremteni.

Hivatalos iskolalátogatás.

A mult hét az iskola látogatások hete volt az ev. ref. főgymnasiumban és az állami főreáliskolában. Az előbbi intézetben Dóczi Imre egyházkerületi felügyelő szombaton végezte be hivatalos látogatását, a reáliskolában pedig tegnap tett eleget felügyelői tisztének Géresi Kálmán tankerületi főigazgató. A főigazgató meg volt elégedve az intézetben talált renddel és tanítási eredménynyel s ezért elismerését nyilvánította Fazekas Sándor igazgató és az egész tanári kar iránt.

A szászok és a magyar nyelv.

A Magyarország erdélyi részeiben levő ág. ev. hitv. országos egyház országos konzisztóriumma még a mult év közepe táján intézkedett, hogy az általa fenntartott tanítóképző intézetben Nagy-Szebenben a magyar nyelv tanítására és tanulására kiváló gond fordítottassék és e czélból különösen a beszédgyakorlatok előmozdítása oká-

ból az intézetben a törvényes tanórákon kívül társalgási órát rendeztetett b. Legujabban pedig a konzisztórium arra is utasította a képezde igazgatóságát, hogy a tanulók kísérletképpen hetenként két napra arra köteleztesse, hogy érintkezésük nyelvűl a magyar nyelvet használják. E rendelkezés végrehajtásának lehető biztosítása érdekében egyttal kellő ellenőrzésről is gondoskodott. A konzisztórium ezen rendelkezésével nemcsak azon intencióknak kíván megfelelni, a melyeket Wlassics miniszter múlt évi októberi látogatása alkalmával kifejezett, hanem mindenekelett arról kívánt gondoskodni, hogy a tanulók, az intézetből kilépve, a magyar nyelvben is oly fokú képzettséggel bírjanak, amilyent úgy saját jól felfogott érdekük, mint azon iskolák érdeke kíván, mely iskolákban ők késebb, mint tanítók működni hivatva vannak.

Történelmi hangverseny.

Következő sorok közlésére kérettünk fel: A Debreczeni Dalegylet történelmi hangverseny estélyére szolló Páholj-jegyek (1 drb. 5 korona) Szentkirályi Tivadar díszműáru üzletében vannak letéve.

A felügyelő bizottság megszüntetése.

A holnapután, csütörtökön tartandó közgyűlés alakítja meg az egyes véleményezésre hivatott albizottságokat. Az albizottságok egyik legfontosabbjai közé tartozott eddig a házi pénztár és számvétség működését ellenőrző felügyelő bizottság. Ennek a felügyelőbizottságának a mandátuma is lejárt múlt év 31-én; tehát most kellene a bizottságot ujonnan alakítani. A tanács azonban, a jog- és pénzügyi bizottság véleményével ellentétben, a felügyelő bizottság végleges megszüntetését fogja javasolni a csütörtöki közgyűlésnek.

Uj közigazgatási gyakornok a városnál.

Puky Gyula főispán Kiss József és dr. Komlóssy Pál végzett joghallgató debreczeni lakosokat Debreczen város közigazgatásához saját kérelmükre díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

A katonaság újabb kívánalmai és a város.

Az országban Debreczen az egyedüli város, mely legtöbb áldozatot hoz a katonaságnak. — Egyik laktanyát a másik után építették, minek folytán már elispótadosodott, de a felső katonai köröknek, legujabban Fejérváry miniszter urnak mindez kevés. Nemrég leégett a honvédhuszár laktanya istállójának tetőzete. A honvédelmi miniszter ez esetből kifolyólag felhívta a honvédhuszárezred és a 3. honvédgyalogezred parancsnokságait, forduljon Debreczen városához, hogy a meglevő tüzoltó szereket szaporítsa. Megis indultak a tárgyalások, helyszini vizs-

gálatot is tartottak, úgy a város, mint a katonai hatóság kiküldöttei. A vizsgálatnak eredménye az lett, hogy a város kerekén kijelentette, nem ad semmit. A laktanyák építésekor a honvédelmi miniszter kívánságára a miniszter által előirt tüzoltófelszereléseket mind átszolgáltatta a város és nem ösmeri el a kötelezettséget arra nézve, hogy több tüzoltófelszerelést adjon. — Annyival inkább nem hajlandó a kérést teljesíteni, mert az önkéntes tüzoltó egyesület teljesen felvan szerelve és tüz esetén 5 perc alatt a helyszínére érkezik, első segélynek pedig elegendő az a felszerelés, ami a laktanyákban van. A gyalogsági laktanyánál talált csupán a bizottság pótolni valót. Egy bővizű kut furrására van szükség, mert veszély esetén a meglevő kutak nem adnának elegendő vizet. Ezt hajlandó is megadni a város.

Pál napi rigmus.

A medvével forduló Pál napja elmúlt. A szerkesztőség Palja is részét vette a jó kívánatokból. Még rigmust is faragott az öreg huszár Morvay Károly bátyánk Margitáról. A kedves rigmus így zeng peng:

Kívánom: a Szabad Hajdu,
S nemes Portörő Kelemen
Móricz Palival — ma estve —
Szent békességbe, hogy legyen!

A köd, mely jövönk — takarja
Oszoljon el — neve napján,
Borzas bácsikát ott lássa
Ama bizonyos szép kis lány!

Hir dicsőség koszorúval
Övezze e három nevet:
Az öreg krónikás huszárt
Leveléért — ne vesse meg!
Margita 1903. év Január hó 26.

Halálos szerencsétlenség a vasuti állomáson.

Tegnap délelőtt halálos végű szerencsétlenség történt az államvasutak indóházánál, Lipusz József ablaktisztító az előcsarnokban a portás lakosztályának fedélzete akart felmenni. A három méter magas létra tetején megszédült és a kövezetre esett. Esméletlen állapotban szállították a kórházba, hol ma reggel meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot, nem terhel e valakit felelősség a Lipusz haláláért?

Az 1848. XX. törvényczikk.

A két protestáns egyház tudvalevőleg közös bizottságot küldött ki az 1848. XX. t.-cz. végrehajtása tekintetében követendő eljárás megállapítása végett. E hó 21-én ütek össze a bizottság tagjai. Előbb külön-külön az ágostaiak és a reformátusok, aztán 22-én együttes ülésben a következők: Az ev. ref. egyház részéről: báró Banffy Dezső, gr. Degenfeld József, gr. Tisza István, Darányi Ignác, Hegedüs Sándor, Kun Bertalan, Antal Gábor, Bartók György, Széll Kálmán, Zsigmond Sándor, Bernath Elemér, Simó Lajos. Az ag. hitv. evang. egyház részéről: báró Prónay Dezső, Zsilinszky Mihály, Fabiny Teofil, Laszkáry Gyula, Szentiványi Árpád, Ihasz Lajos, dr. Baltik Friyes, Sárkány Sámuel, Zelenka Pál, Gyurátz Ferencz, Zsigmond Jenő, báró Podmaniczky Géza, Horváth Sándor (budapesti) Szteló Kornél. A közös bizottság hosszas

tanácskozás után abban állapodott meg, hogy különválasztják az 1848. XX. törvényczikk 2. §-ának tanulmányozását a 3. §. tanulmányozásától. Az előbbi céljára egy négy tagu, az utóbbira egy hat tagu bizottságot küldött ki a melyek adatokat gyűjtve, az ujonnan összeülő teljes közös bizottságnak előterjesztést fognak tenni. A helyzet az, hogy a közös bizottság oly munkát akar végezni, amelynek sulya, nyomateka, de keresztülvihetősége is legyen. Arra is sulyt látszanak fektetni, hogy a különböző nézetek vitája intra muros maradjon és kifelé a bizottság egységesen, az egész protestantizmus nevében léphessen föl.

Műkedvelői előadás Hajdu-Böszörményben.

A hajduböszörményi derék iparos ifjuság f. hó 31-én műkedvelői előadással összekötött tancsmulatságot rendez a saját könyvtára javára. A mulatság védnöke Bernat Miklós. A Csepreghy Ferencz zamatosszindarabja, „A sarga csikó“ kerül színiére. A derék ifjuságnak e szép előadása és mulatsága iránt általános az érdeklődés.

Harminczöt esztendeig

szolgált a várost a nevezetes debreczeni polgárcsaládból származó Kerek batyánk, mint városi végrehajtó és most nyugalomba vonul. 35 esztendőn keresztül megrovás, panasz nélkül teljesítette ezt a terhes szolgálatot, még pedig oly tapintatosan, hogy a a polgárságnak sem volt ellene panasza. Azonban a 36 esztendő megviselte Kerek batyánkat és mert nyugalomba vonul. E nyugalomhoz azonban kenyér is kellene, mar pedig kenyérre valót adnak legkevésbet a 35 esztendő hű szolgának. A jog és pénzügyi bizottság évi 500 korona kegydíjat javasol megszavazni az öreg urnak. Ez bizony mostoha a 35 esztendei szolgálathoz mérten, bisszük, hogy a közgyűlés kikerekíti legalább 600 koronara a Kerek uram nyugdíját. Méltanyosság ez.

A debreczeni M. kir. posta és távirtda altisztek és szolgák bálja.

A debreczeni m. kir. posta és távirtda altisztek és szolgák saját özvegyeiket, arváikat segélyező és temetkezési egyesületük javára 1903. évi februar hó 14 én, azaz szombaton a „Korona“ dísztermében zártkörű jótékonycélu TÁNCZVIGALMAT rendeznek. Beléptidij személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Jegyek előre válthatók a városi és palyaudvari postahivataloknál, a levelkézbesítőknél és este a pénztárnál — Kezdeté este 8 órakor. Zenész: Kiss Béla elsőrendű zenekara. Az igen kedves és jellemző tánczrendek Antalffy Ferencz könyvkötő és díszműarunál készültek. A meghívó masra át nem ruhazható és kívánatra előmutatandó. Hisszük, hogy derék postásaink iránti jóindulatukat minél tömegesebben fogják kimutatni a meghívottak.

Zenészek mérközése.

Furesa affért inteztek el most Kolozsvárott. Két ciganyzenekar, a Salamon Vilmos meg a Csikai György akart megmérkőzni, annak eldöntése végett, ho y melyik a különb. A lovagias ügyek terén szokatlan affért most a következő jegyzőkönyvvel fejezték be.

Salamon Vilmos és Csikai György uraknak!

Salamon Vilmos ur kihívta Csikai György urat mérközésre, egy választott jury

életétől tevéen függővé, hogy melyik közöttük a kiválóbb magyar zenész. A jury tagjai lettek Farkas Ödön zeneszerző, igazgató, Boér Gergely zenetanár, Stefanidesz Károly karnagy és Szentiványi Ferencz urak. A jury e hó 22 én délután 5 órakor összeült és közakarattal Farkas Ödön igazgató urat kérte fel elnökül.

Feleket a jury meghallgatta. Beható tanácskozás és érett megfontolás után azonban fölhivta a nevezett versenyzőket, hogy egy nyilvános verseny magtartásától álljanak el. A határozat

indokai :

A jury elismeri, hogy úgy a kihívó Salamon Vilmos, mint a kihívott Csikai György urak Kolozsvárott mint jeles népzene-szerzők ismeretesek; a verseny tehát természetesen a magyar népdal keretében mozgatható. Amde e népdal annyira közös sajátunk, annyira szívéhez van növe minden magyar embernek, hogy az alólirott jury nem érzi magának arrogálni a nagy közönség nevében való ítélkezést. A verseny napról napra folyik a népzene-szerzők között; akiknek a magyar érzésű nagyközönség nyújtja a palmát, aki hazafias érzéseit, történelmi hagyományait jobban szolgálja, az a népdal igazi interpretátora. A népdalt százeleképpen lehet érezni, előadni helyesen. Tekintetbe véve, hogy a két versenyző elismert jeles hegedős, a kérdés tulajdonképpen az volna, melyik érzi át a népdalt magyarrabbul, vagy más szóval: melyikük magyarrabb. E fölött a jury nem tud, de nem is akar határozni. Farkas Ödön, Stefanidesz Károly, Boér Gergely, Szentiványi Ferencz.

A függetlenségi párt bálja.

Az a minden izében magyaros, pártatlan vig hangulatu kedves mulatság, melyet a függetlenségi kör januárius hónap 17-én tartott „Arany Bika” szálloda dísztermében, megismétlődik 1903 évi február hó 21-én. Ekkor tartja meg a debreczeni függetlenségi és 48-as pártaz idei táncvizálgatást. Készüljétek ti debreczeni magyar lányok és legények! Mulassátok ki meg egyszer a telen magatokat igazi jókedvvel, hamisítatlan fiatalos hévvel. Ez a bál is a mi bálunk lesz. Ezt is a mi kedvünkért rendezik... Jertek azért magyar legények, magyar leányok tegyünk emlékezetessé ismét egy estét, kiváló kivirradtig mulassuk ki magunkat. A debreczeni függetlenségi 48-as párt 1. 1903. évi február hó 21-én tartandó táncvizálgatására a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt által 1903. évi február hó 21-én, szombaton, az „Arany Bika” szálló dísztermében rendezendő zártkörű táncvizálgatásra kívül címzett urat és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor. Bélipti díj személyenként 2 korona. Felülfizetések hirlapilag nyugtáztatnak. Zenész: Magyar testvérek zenekara. Józsi etelek és italokról gondoskodva lesz. Jegyek válthatók a „Függetlenségi Kör” helyiségében és este a pénztárnál. Rendezőség: a) A párt intéző bizottsága: Kertész János, alelnök. Dr. Fejér Ferencz, jegyző. Dr. Gulyas István, jegyző. Csobán József, ellenőr. Török Bálint, ellenőr. Pongor Lajos, pénztárnok. Dr. Bacsó Dezső, Dr. Bakonyi Samu, Dr. Burger Peter, Böszörményi Mihály, Dávid Mihály, Erdei Ferencz, Dr. Freund Jenő, Harangi Sándor, Herczeg János, Hódi Béla, Juhász Ignác, Kertész Mihály, dr. Kocsár Gábor, Kiss Bálint, Kertész István, Kecskés István, Márton Imre, L. Nagy Bálint, Dr. Nagy Zsigmond, T. Nagy János, Valyi Nagy Gusztáv, Öri Mihály, Pető István, ifj. Schwarcz Vilmos, O. Végh János,

Varjas János, Zöld János, Rendező bizottsági elnökök: Kertész János. B. Nagy János. b) Rendező bizottság: Aszalós Lajos, Bányai Péter, Legifj. Bányai István, Bagdi Károly, Balogh Péter, Boros S., Boros Izidor, Bencze M., Erdélyi S., Erdélyi József, Erdélyi Péter, Ifj. Faragó I., Földesi Gerzon, ifj. Gombos I., ifj. Gombos János, ifj. Gombos Ferencz, Györfi István, Hajnal Ferencz, Horkay Lajos, Hegyi Imre, Ilyés János, Juhász Ferencz, Kaszás István, Kecskés János, Kopány Dávid, Kerékgyártó József, Kovács László, Kovács Ferencz, Kertész István, Kertész László, Kertész András, Kertész Imre, Kertész Lajos, ifj. Kertész István, ifj. Kertész János, Komlósi Imre, Király Gyula, Kéri Lajos, Kiss László, Kiss József, Kiss István, Mike János, ifj. Mikó József, Molnár János, Mézáros István, Nagy Ferencz, Ormós József, ifj. Ormós József, Ökrös Sándor, ifj. Piros József, ifj. Pető József, Pósalaki M., ifj. Polgár M., Salánki Ferencz, Salánki Mihály, Sarkadi Ferencz, Söllösy Sándor, Szóke János, Szilágyi Lajos, Szilágyi Ferencz, Szabó László, Szabó György, Tassi Miklós, Teremi Gábor, Uri István, Varga József, ifj. Zöld János. Bálrendező: dr. Király Peter és Zong János. Táncrendező: Schaf János és Schaf Ferencz.

Rákosi Viktor Szegeden.

Rákosi Viktort, a hajdunánási választókerület szeretett és kiváló országgyűlési képviselőjét az elmúlt vasárnap Szegeden ünnepelték. A jeles szegedi irodalmi és tudományos társaság, a Dugonics-társaság rendezett felolvasó ünnepet, melyen zsufolt közönség előtt, nagy tetszés mellett olvasta fel Sipulusz egyik pompás humoreszkjét. Rákosi Viktor ez estét írók, művészek és dr. Lázár György szegedvárosi képviselő társaságában töltötte.

Jenő főherczeg nem mond le.

Lapunk mashelyen mi is közöljük, mint legfrissebb születésű becsi pletykát, a Jenő főherczeg lemondására vonatkozó kőszábrt, melyre most a következő ezáfolat alakjában jött a hideg zuhany. Az utóbbi napokban ismételtén olyan hírek járták be a lapokat, hogy Jenő főherczeg követi Janos és Lipót Ferdinánd főherczegek példáját és lemond minden rangjáról, címéről, még pedig azért, hogy nőül vegyen egy czukraszleányt. Ugy látszik, az egész hír csak a fejedelmi fejedé mi románka képeiben dúskáló fantázia műve, amennyiben ma a Bud. Tud. a következő nyilván hivatalos oldalról eredő ezáfolatot közli: Néhány nap óta egyes lapokban kalandos hírek keltek szárnyra Jenő főherczegről. Egyebek közt azt ujságojják, hogy Jenő főherczeg lemond főherczegi rangjáról. Illetékes helyről felhatalmaztak bennünket annak a határozott kijelentésére, hogy ezek a híresztelések egyszerűen koholtak és légből kapottak.

Uj Budha.

Egy Matszuma nevű japáni katonatiszt aki most az európai egyesült haderővel együtt Pekingben van, nemrég hosszabb utazást tett Mongolország legbelső részébe. Dolon-nor tartományba. Sorba meglátogatta az ország nevezetességeit: a lámákat, és miután meghallotta, hogy van köztük egy valódi eleven Budha is, tudakozódott is utána vajjon nem láthatná-e. Azt felelték neki, hogy semmiesetre sem látogathatja meg az érdekes férfit, mert ha nem volna neki kellemetlen e látogatás, már régen előre megjósolta volna, hiszen Budha mindentudó. A japán tiszt azonban ezzel a lámpa-logikával nem hagyta magát meggyőzni, hanem ragaszkodott kívánságához. Nagysokára meg

is engedtek neki, hogy elmenjen Budhához. Mekkora volt csodálkozása, mikor Budhához vezették őt és fiatal gyermeket talált ott. E mellett Budha teljesen európai módra volt berendezkedve. Megkínálták a vendéget kávéval, egyiptomi cigarettákkal, a butorzat szintén igen szép volt. Körülbelől olyan, mint egy vagyonos európai családnál. Néhány udvariassági frázis után a vendég megkérdezte Budhát, honnan szerezte ezt a sok szép dolgot? „Barátaimtól kaptam ajándékba,” volt a felelet. Persze a tisztet ez a felelet nagyon kíváncsivá tette és most már azt is megkérdezte, hogy kik azok a barátok. „A másik szobában megláthatják őket”, felelte Budha. A vendég tehát benyitott a mellékszobába, ahol legnagyobb ámulatára — a czár és czárné arcsképeit látta remek aranykeretben.

Szarvasmarha kiállítás Kisvárdán.

Gazdáink figyelmébe ajánljuk az alábbi gazdasági hírt, melyet Szalánczy Bertalan kiállítási elnök közöl lapunkkal: A kisvárdavideki gazdakör f. év márczius hó 8 és 9-én Kisvárdán (Szaboicsm.) közvetlen a vasút állomás mellett fekvő nagy gazdasági majorban, vásári ezállal összekötött szarvasmarha tenyész állat kiállítást rendez, melyen nem csak Szabolcs, de szomszédos megyék nagyobb tenyésztői s birtokosai is részt vesznek tenyész apa állataikkal. Ezen kiállítás rendezésével alkalmat óhajt nyújtani a gazdakör, egyrészt, hogy a tenyésztők eladó tenyész apa állataikat a kiállításon bemutatva eladhassák, másrészt, hogy a tenyész apa állatokat igénylő közönség, különösen a községek ne legyenek kénytelenek apa állatok beszerzése végett községekről-községekre, tenyésztőktől-tenyésztőkhöz járnai, hanem ezen kiállításon megjelenve szükségletüket az itt: 250—300 darabban kiállított tenyészapa állatokból választhassák ki, s minden közvetítő kizárással vásárolhassák meg. Nagy előny ez a községekre, főleg azért is, mert a kiállításon minden évben megjelennek a kerületi állattenyésztési felügyelők, kik a községek részére szükséges apa állatok beszerzését állami kedvezmény mellett is elősegítik, oly formán, hogy a községek a nekik tetsző apaállatot kiválasztják, s jelentkeznek az ott jelenlevő kerületi felügyelőnél, ki a megvételben közreműködik, s a vételárból ott a helyszínen, a községek vagyoni viszonyaihoz képest 15—18 százalék engedményt s fentmaradó vételárnak adóhivatali befizetésére több félévi fizetési haladékat, részletfizetést ad. A kiállítási vasár márczius 8-án reggel fél 10 órakor kezdődik s másnap 9-én d. e. 12 óráig tart, az első nap megvásárolt apaállatok, másnap 9-én reggel 8 óráig átvehetőek s elhajthatók, az el nem kelt vagy csak másnap vásárolt állatok azonban csak 9-én déli 12 órakor a kiállítás zárta után hajthatók el. A megvett apaállatok a mennyiben a kiállításról a vasuton szállítatnak el, kedvezményes vasuti szállításban részesülnek, az erre vonatkozó igazolványok a kiállítási irodában lesznek kaphatók. A kiállításra érkezők csak személyenként 40 tiléres jeggyel mehetnek be, a városbau alkalmas szállodák rendelkezésre állanak. Miután gazdakörünk e kiállítást tisztán közérdekből rendezzi, minél szélesebb körben óhajtja megösmertetni a közönséggel. Tisztelettel felkérem, hogy kiállításunkat addig is míg a részletes hirdetések megérkeznek, szives figyelmére méltatni s a községeket már most figyelmeztetni sziveskedjék, hogy a mennyiben tenyész apa állatra szükségük van, a kiállításon 1903 évi márczius hó 8-án és 9-én Kisvárdán saját érdekükben megjelenni ne mulasszák el.

Hivatalos órák.

A debreczeni tisztviselők önszervező egyesületében (Graf Dégenfeld-ter 2. szám az emeleten) Február hónapban mindenkor délután 5-6 óráig 2-an napi biztos Márk Endre, 3-án Materny Lajos, 4-én Miskolczy Jenő, 9-en Medgyessy Ferencz, 16-án Oláh Imre, 23-án Papp Lajos. Ez alkalmakkor mindenemű egyesületi ügyek elintézhettek s tagsági jelentkezések elfogadhatók.

Harmadosztályú kocsik a gyorsvonaton.

A jövő február hónap első napjától kezdve a magyar államvasutak gyorsvonalain harmadosztályú kocsik is lesznek, a mi a nem nagy pénzü utasoknak már régi óhajta. A mi a menetárat illeti, azokat az igazgatóság már meg is állapította s a január elsején érvénybe lépett zónatarifába be is foglalta. Arról, hogy egy egy gyorsvonathoz hány harmadosztályú kocsi csatolnak és hogy a harmadik osztályú utazó közönség számát mennyiben korlátozzák, nem kaptunk értesítést. Idejegyezzük, hogy a míg az utolsó, a tizenhatodik zónában az első osztályon 30, a második osztályon 20 koronát kell fizetni, addig a harmadik osztály díja csak 12 korona lesz.

Haynau segédtsíjtje meghalt.

Pozsonyban meghalt szentpéteri Andrassy Norbert, aki 1749-ben osztrák zsoldos, Haynau nak segédtsíjtje volt. A kegyetlen martalóc rémtetteinek emléke bélyegezte meg Andrassy-t s a magyar nevű osztrák megtévelyedését csak súlyosbítja, hogy akkoriban buzgósága elismerésül a vaskorona-rendet kapta. Haynau segédtsíjtje nagy kort, 92 évet ért meg s élete aikonyan jótékonyssággal igyekezett feledtetni multjának gyűlöletes foljtát. Száz ezer forintnyi vagyonát Pozsony városára hagyta. Tegnap temették.

Elütötte a vonat.

Súlyos kimenetelű balesetnek esett tegnap délután áldozatul Nagy Lajos vagongyári munkás. A Pavilon laktanya határmögött levő pályán átjárójánál akart bejönni a városba. Éppen jött a szatmari vonat, Nagy Lajos megvárta, míg a vonat elhaladt s az utolsó kocsi után át akart szaladni a pályatesten. A ködben nem vette észre a szerencsétlen ember, hogy egyenesen neki szalad a Szerencs felé robogó vonatnak. Utolsó pillanatban el akart ugrani, de késő volt, s csak annyit ért el, hogy a mozdony nem kerekai alá sujtotta, hanem irtóztató lökessel kivágta a pályatestről. Az összezuzott ember eszméletlenül terült el a földön. A vonat megállott s a mozdonyvezető segítséget hozott a szerencsétlenül járt munkásnak, kit az után be szállítottak a kórházba. Dr. Csikos Sándor vette apolás alá az eszméletlen sebültet, — de sérülései oly súlyosak, hogy semmi kilátás nincs életbenmaradására. A borzasztó ütés összeroncalt mindkét lábát s a fejét. — s valószínűleg súlyos belső sérüléseket is szenvedett, mert orrán száján dőlt a vér.

A népkönyhára

érkezett adományok 6-ik kimutatása: Az ingyekenyerosztó bizottság adománya, mely áll 1 drb. 38819 A. sz. depr. első takptári 49 kor. 70 fillért tartalmazó betéti könyv.

vecskéből és Weichinger Károly 20 kor., Lestyán Adorján, Turai Farkas 10-10 kor., Csiky Lajos, Dézsi Lajos 5-5 kor., Bisothka Gabor, Karolyi Sandor 4-4 kor., Öhm Emil asztaltársasága 2 kor., összesen 60 kor. készpénzadományból. Továbbá Reviczky József 100 kor., Vecsey Zoltanné 10 kor., Liptay Gaborné, özv. Csóka Imréné, özv. Pozsgay Möriczné 5-5 kor., Dobray Mária 4 kor., Fürst Ödönne 3 kor., Szappanos tarsulat 2 kor., egy valaki 1 korona. N. N. 4 kenyér. Iparos ifjuság estélyéből 1 kalács és 1 tal paprikás hus, Knoll Rudolfné 2 kenyér 1 tal tepertő, N. N. 3 kenyér. A jövő héten a következő urnók fogják a felügyeletet gyakorolni: 24-én Berger Jenőné és Berger Möriczné, 25-én Fráter Erzsike és Kolbenhayer Kálmanné, 26-án Lovassy Szakáll Károlyné, 27-én Riesz Lipótné, 28-án Fürst Ödönne, 29-én Szabó Kálmanné és Szücs Kálmanné, 30-án Sass Bélane és Karai Sándorne, 31-én Berger Jenőné és Berger Möriczné. Debreczen 1903. jan. 23. Szücs Kálmán nögyf. penzt.

Köszönetnyilvánítás.

A depr. zenede tanárainak segélyalapja javára 1903. január hó 17-én tartott hangverseny és tanzestélyen felülfizettek: Sesztina Lajos 10 kor., dr. Kenezy Gyula 10 kor., Békési Arthurné 6 kor., ifj. Emerich Arnold 3 kor., összesen 29 kor., mely szives adományokert a Zenede nevében halás köszönetemet nyilvánítom. Tóth Béla, a zenede pénztárosa.

Debreczeni rövid hírek.

Nyugalomba vonuló tanár. Az ev. ref. főgymnasiumnak jeles természettan tanára K. Kiss József a jelen iskolai év végével nyugalomba vonul. Tanszekére már meg is hirdették a pályázatot. — **Egy kis leány szerencsétlensége.** Rubi János munkás kis leányát vittek tegnap a kórházba. Pár nappal ezelőtt édesanyja a forró levest a födre tette, a kis leány odament a gőzölgő tához, megcsuszott, belebukott a forró levesbe, mely borzasztóan összeégette. Tegnap halt meg nagy kínok között. Az ügyesség vizsgálatot indított. — **Lépfenés napszám.** Tegnap Pozsonyból egy Fazekas Károly nevű munkás érkezett ide. A rendőrség igazolásra szólította fel és ekkor tünt ki, hogy pár nap előtt hagyta el a pozsonyi kórházat, hol ragadós betegséggel, lépfenével feküdt. A rendőrség kényszerítvevel illetőségi helyére Bihar-Diószegre küldötte. — **Betörés a hortobágyi csárdába.** A kis hortobágyi csárdában betörők jártak. Az ablakon hatolt be az ösmerellen tettes egyik szobába, hol a vendéglős Szarvas Jakab pénzt tartotta. Feltörte a szekrényt és ellopott 400 koronát. A tettest keresi a csendőrség.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Kedd, „B“ bérlet. Lizeotl. Vigjáték.
Szerda, „C“ bérlet. Monna Vanna.
Dráma.

Csütörök, „A“ bérlet. Monna Vanna
Dráma.

Péntek, „B“ bérlet. Kapitány kisasszony.
Operette.

Szombat, „C“ bérlet. Kapitány kisasszony.
Operette.

Vasárnap d. u. Gésák, vagy egy Japán
teaház története.

Este, Endre és Johanna. Történeli
színmű.

Főherczeg és czukrászleány.

(Jenő főherczeg szerelme.)

A főherczeg és a czukrászleány regénye — a helyről már hirt adtunk — tovább bonyolodik.

A fiatal szívű szerelmes főherczegnek felsőbb helyről azt a tanácsot adták, hogy utazzék melegebb tájakra s az udvari orvosok. mint néhány év előtt Ferencz Ferdinánd trónörökösnel, nála is hajlandók voltak makacs tüdőbajt megállapítani.

De a míg Ferencz Ferdinándot a magasabb érdekek emlegetésével rávettek akkoriban, hogy Lussin Piccolóba utazzék, a legujabb fejedelmi regény hőse hallani sem akar a szakítási próbaról s a sok unszólásra allitóltag azt felelte:

— A dolgokon másítani nem lehet. — Hiszen Ferdinánd sem tudta elfelejteni Chotek grófnőt. S ha a magasabb érdekeket sérti a főherczeg messzailánsza, hától fogva nem vagyok az, hanem egyszerű polgárember. A főherczeg egyébként — mint Bécsből jelentik — bizik abban, hogy sikerül szívének ügyét minden nagyobb feltűnés nélkül rendbehozni. Udvari körökben ugyanis a legutóbbi fejedelmi botrányok után félnek a nyilvánosságtól.

Valószínű, hogy a szerelmes főherczeg rangjáról való lemondását elfogadja a király s kevesebb lesz a földön egy főherczeggel, egy ragyogó egyenruhájú tiszttel, de több egy boldog párral.

A főherczeg s a csodaszép czukrászleány szerelmi regénye körülbelül egy éve kezdődött.

A kis czukrászleány nagyon megszerette a daliás főhadnagyot, akit Wilde néven ismert meg.

A főherczeg kezdetben léha kalandra gondolt, de csakhamar tapasztalnia kellett, hogy a kis czukorkirálynő büszkebb az udvar sok hölgyénél, érzese nemes nagy szerelmemé tisztult.

Gyakran mondotta imadottjának, hogy lemond katonai rangjáról és nőül veszi.

A kis czukrászleány azonban hallani sem akart róla:

— Oh, dehogyan engedem meg, hogy katonai pályádat tönkretedd egy szegény czukrászleányért.

Most ujévkor nagy fájdalom szakadt a kis czukrászleány szívére.

A czukrosbolt, amelynek süteményhalmi között mozgott a szőke haju, ibolyaszemű czukorbaba, új naptarakat kapott, s az uralkodóházi szülő közlemény képei között raismert az ő daliás lovagjára, s a szerelmes lovag képe alatt egyik főherczeg neve feketélt.

A szegény lány szeme előtt elborult a világ, s mikor megérkezett párja, zokogva szólította — fenségnek.

A leány szó nélkül megmutatta aztán a naptarbeli képet, majd megpillantván a főherczeg dolmányzsebéből kikandikáló dohánytárca csücskében a főherczegi aranykoronát, tompán szölt.

— Ez is bizonyítja!

A főherczeg pedig egy roppantással letörte a koronát nevének kezdőbetűi fölül.

A kis czukrászleány könnyein át mosolyogva nézett rá, de aztán elsomorodva mondotta:

— Igen, ezt türi a — dohánytárca, de mit szól hozzá a — császár?

— Megyek és megkérdezem tőle!

S egy félóra mulva már azon csodálkozott a király: más idők járnak-e a világ fölött, hogy a fejedelmi sarjak többre becsülik a koronájuknál a — szívüket.

Örmény anekdoták.*)**(Kakas bácsi.)**

A kolozsvári nemzeti színház élő relikviája Kakas bácsi, kinek jobb napjaiban, mikor még a Kakashoz címzett virágzó üzlete fennállott, földi örömeiben nem volt hiányossága. Amde a „kis mérnök“, a „szembelevő“, a „Mari szakácsnéja“, a „nagykalapos deák“ és a többiek, kiket ő fehér kretájával a gyömbéres fiókok hátára feljegyzett, elvitték apránként a „védelmet“ s egyszer azon vette észre magát az akkor még Medgyesi nevű öreg, hogy a czégeren kukorikoló kakasán kívül semmije sem maradt. Ekkor perelni kezdett, de olyan törvény nem volt, mely „kicsi mérnök“ és más ilyen című egyéniségeket elítélni tudott volna.

A sors mostohasága ellen a művészetben keresett most vigasztalást Kakas bácsi és felcspott habitűének. Korbuly Bogdán, mint intendáns állandó szabadjegyet engedélyezett neki az állóhelyre s azóta valahány intendánsa és direktora volt a kolozsvári színháznak, mindenik respektálta Kakas bácsi privilegiumat.

Legutóbb, mintegy két év előtt, mikor a tavozó Bölöny intendáns átadta leltár szerint Megyeri igazgatónak a kolozsvári színház felszerelését az utolsó perczben, eszébe jutott a jólelkű Bölöny intendánsnak Kakas bácsi. — Majdnem elfelejtettem — szolt Megyerihez — hogy Kakas bácsit meg nem adtam szamba.

— Atveszem őt is, — felelt udvariasan Megyeri és a legközelebbi napokban már tudatta az öreggel, hogy régi jussát elfoglalhatja. Azóta, ha csak valami nagy dolog közbe nem jön, Kakas bácsi újra ott látható rendes helyén minden nap és parolja igaz lélekkel a kolozsvári művészetet.

(Halálos ágyon.)

Haldoklott egy öreg örmény s ősi szokás szerint az lett volna kötelessége, hogy mielőtt lehunyja szemét, elbucsszék hozzátartozóitól. A mi emberünk erre képtelen volt. Barhogyan szólították, rázták, mozgatták, nem akart magához térni. Pedig ott volt aya mellett legkedvesebb fia is, ki sok evek mulva most került elő, hogy atyja megaldja őt. Az egyik családtag ismét rázogatóni kezdte az öregel.

— Kelj fel Hacsig, itt a fiad!

Az öreg erre sem reagált.

Az egyik rokon végre az „utolsó“ eszközhöz folyamodott. Elővett egy jól kiszáritott baranybort és az öreg füleihez közel tartva, elkezdte recsegtetni.

De már erre, mint egy vérbeli harci paripa, figyelmes lett az öreg, feltapaszkodott agyában s minden erejét összeszedve, meg egyszer megszólalt:

— Mit adjak érte!

(A ki kombinál.)

Megbizott egy kolozsvári dáma egyik kereskedőt, hogy vigyen neki a lakására különféle ruhaszöveteket, de csak akkor lépjen be a szobába, ha nem lesz hivatalos tendővel elfoglalva. Pontos időben megjelent a kereskedő s a mint véletlenül bebukantott a szobába, azt látta, hogy kéz-kézbe téve ülnek egymás mellett a dáma és egy ur, a ki talán a férje volt.

Rögtön visszahúzódott és kezdett magában tépelődni, hogy mit csináljon. Bemegyen vagy ne menjen, köhögjön vagy ne köhögjön, egy szóval komplikált kérdéssel állott szemben. Végre megjelenik a szobaleány és kérdi, hogy miért nem megy be. A kereskedő újra tépelődött.

— Mit tud maga. Ketten vannak a szobába. Keze ott van a kezibe, szemei ragyognak, most aztán kombinálj te szegény ember, hogy mit csináljál.

*) Mutatvány Bányai Elemér „Örmény anekdoták“ című kötetéből.

(Probálgatás.)

Beszterezén egy örmény ott, a hol legforgalmasabb volt az utcai forgalom csúszavakat kezdett kiáltani az emberek után.

— Hova mégysz te hóhér, te rabló! kiáltozott s ugyanakkor másfele fordította tekintetét.

Végre megszólította a városi kapitány, hogy miért ordítózik.

Az örmény hunyorított egyet szemével:

— Csak próbálom őket, hogy lassam, melyik veszi magára, mert azzal aztán nem tréfálok.*)

*) Nem csinálók üzletet.

CSARNOK.**Vaterloo.**

Erckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: **ifjabb Móricz Pál.**

Daczára ez erőnek, daczára, hogy megvoltunk törve, szüntelen ezen iszonyatos hadjáratot beszélgettük. En a waterlooi csatát beszéltem el neki, ő meg a negyedik zászloalj sorsát adta elő, midőn Fleurusból elvonultak a Grouchy-fele hadtesttel Vavres-felé. 18 án délután haltottak a nagy ágyuzást balfelől es mindnyájan ezen irányba akartak vonulni. A tábornokok is így vélekedtek, de a tábornagy megkötötte magát, hogy ő neki határozott parancsa van, azért folytatták a menetet Vavres-felé. — Csak hat hét óra tájt fordultunk balra, a mikor kiderült, hogy a poroszok kisiklottak előlünk. Késő gondoltunk a császárral való egyesülésre. Éjfélkor a nyílt mezőn kellett állást foglalnunk. — Minden zászlóalj külön négyszöget képezett. Reggeli három óraker a poroszok ágyuzava volt az ébresztő. Idától egészen délután két óráig tusztunk, lövöldöztünk velük, mig nem a visszavonulási parancsot kaptuk. Ez késő megint későn érkezett, magyarázta Martiu, mert a hadseregnek másik része, mely a császárt megverte, eközben a hátunk mögé került és hogy szabadulhassunk tőlök, kénytelenek voltunk egész nap és a következő éjszaka egész reggel hat óráig kutyagolni. Hat óraker Temploux falnál foglalni állást a zászlóaljunk. Tíz óraker tulerővel támadtak reánk a poroszok. A leghevesebben szegültünk ellenük, csak hogy a tüzéségünket, podgyászunkat menthessük, a míg időt nyernek Namurban a hídval atkelésre. Namur városon szerencsésen vonult át az egész hadtest, kivéve a negyedik zászlóalj, mely Delonge őrnagy hibája folytán jobbra tévelygett le az utcán és nehogy megszorítsák, kénytelen volt a Sambre-ba gázolni, de így is több embert elfogtak, masok a folyón való átúszásnál fulladtak a vízbe. . . Ezt mind Martintól hallottam. A szülővárosból nem kapott és nem tudott semmi hírt.

Eznap Ginet községen vonultunk keresztül. A zászlóalj félóránnyira, Hierches falnál táborozott. Másnap Fumay és Rocroy községeket érintettük és Bourg-Fideleben éjszakáztunk. 23-dikán Blombay-ban, 24-én Saulssé-Lenoyban voltunk, itt értesültünk a császár lemondásáról. A következő nap a Rheims melletti Vüryn, majd Jouche-ryt és Soissons érintve haladtunk, ismét Willers-Cotteret irányába vagott át a zászlóalj, de mivel itt már az ellenség előzött minket, ismét meg más irányba csaptunk Ferte-Milon át Neuchellesnél táboroztunk le. Ez a falu még az 1814-diki becsapásnál pusztult el és azóta nem építették föl.

Innét 29-dikén éjszaka mentünk tovább Meaux-on át, de Ligny fölött más utra kellett csapnunk, mert a poroszok Clay községénél már elállották az utat. Ez egész nap és a következő éjszaka mindig mentünk.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Z. E. A színházi hiányosságokra vonatkozó cikket vettem. Nincs időm, hogy most átnézhessem. Amennyiben másképp nem rendelkezik, itt tartom és átnézés után, ha megfelelőnek tartom, esetleg közlés alá is adom.

Niklós mester. A Széll Kálmánhoz írott himnuszt élvezettel olvastam és közöltem. A hozzáfűzött szerzői megjegyzésből kitűnik a pompás szatíra. De a nyomda bosszantó elnézése folytán a nyomdának, mivel körülményeim folytán nem őrizhettem ellen, nagy sajnálatomra és a gunynak még élesebb kidomborítása kárára a többi szerzői megjegyzések kimaradtak. Bocssásson meg érte.

L. Bpest. — Gyöngéledő állapotban voltam, így kerédesnek idáig nem tehettem eleget. Majd megpróbálkozom veie, de te tulbecsüld a szóban forgó összeköttetést. Isten áldjon!

U. T. E. Politikai hetilap 36. Poltikai hetilap 26. Társadalmi, szépirodalmi és divatlap 32. Egyházi, felekezeti és tanügyi lap 25. Ifjúsági és gyermeklap 8. Éleztap 20. Jogi és közigazgatási lap 40. Egészségügyi és állatgyógyászati lap 26. Ipari, kereskedelmi, közgazdasági, közlekedési és sorsolási lap 177. Gazdasági lap 24. Vegyes lap 91. Hírlapudósító könyvomatú lap 55. Összesen tehát 547 lap jelenik meg a fővárosban.

A meddig a készlet tart!

Mint különös

olcsóságokat

ajánlunk:

Jó mosó zephireket	mtr. 20 kr.
120 cm. nődivat posztókat	56 "
Jó mosó barcheteket	22 "
Bluzra való bársonyokat	50 "
Pongis selymeket	65 "
120 cm. Cybelin kelméket	75—90 kr.
Egész új bluz selymeket	85 - 1 frtig
120 cm. Divat-szöveteket	45 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth utca 5.

381—1902 v. k. sz.

Arverési hirdetmény.

A derecskei kir. bjbíroságnak V. 234/4—1902. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint Eppinger Lázár és fia budapesti lakos részére Kohn Dezső derecskei lakostól 952 kor. 01 fl. tőke, ennek 1902. évi szept. 30-tól számítandó 6 % kamatai s eddig összesen 105 k. 30 fillér perköltség erejéig 1902 évi december hó 16-án bíróság lefoglalt és 7286 koronára becsült árucikkék **1903. é. február 20-án d. e. 10 óraker** kezdetét veendő és Derecskén Kohn Dezső lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen a leg-többet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1. 03. jan. hó 23-án.

Sipos Gergely bir. kiküldött.

Boros Testvéreknel

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

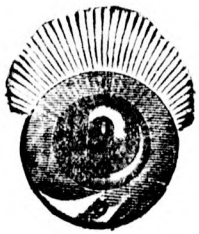
Gyakornoknak egy 14-15 éves fiú, ki két gymnasiumot végzett, felvétetik Piacz-u. 60.

Olesó forrás Narancs, citrom, déligyümölcs, kávé és friss teában Kohn Henriknél Debreczen. Gróf Dégenfeldtér 7-ik szám.

„Gondos kertésznek“

levele van a kiadóhivatalban.

UJDONSÁG !!

Acetylen-zseblámpa

a zsebben kényelmesen hordozható, nagy vakító fénynyel, ég és sötét helyeket, lépcsőket, pinczékét stb. nap-pali világítással lát el. Praktikus, szolid és olesó 1 drb.

ara a pénz előleges beküldése esetén 1.20 kor., franco utánvétellel 50 fillérrel drágább. 3 drb 3 kor., 6 drb 5 kor. Portó külön.

Kapható Kann Ignácznál, Wien. II. Linienbrungasse 17.

Arany érem! **Arany érem!**

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell és torok bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számköhhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengésnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 160 fill., egy kis üveg 1 kor.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz 50 fill.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 80 fill. egy kis csomag 40 fill. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek. Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben T. th Béla [Tisza palota.] Dr. Rothschnék V. Emil, és Mihailovits István győgytárában.

Vesszőbe font kosár üvegek

(Demyon)

egyenként és tömegesen olcsón kaphatók a Debreczeni kir. törvényszéki fogháznál.

MEGHIVÁS.

A hajdunánási gőzmalom részvénytársaság

részvényesei

a folyó 1903. évi Február hó 15-én, Hajdunáúason d. e. 10 órakor, a kölcsönsegélyző egyesület helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat :

1. Igazgatói jelentés.
2. A zárszámadás bemutatása és a nyereség felosztására vonatkozó határozat.
3. Felügyelő bizottsági jelentés. annak alapján a felmentvény megadása.
4. Igazgató választás.
5. Hat igazgatósági rendes és 2 póttag választása.
6. Három felügyelő bizottsági rendes és 1 póttag választása.
7. Igazgatóság javaslata egy henger beállítása iránt.

Hajdunánás, 1903. jan. 25.

Berencsy Gyula

elnök.

JEGYZET: A megvizsgált számadás a közgyűlést megelőzőleg 8 nap alatt a kölcsönsegélyző egyesület helyiségében a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

Schicht-szappan

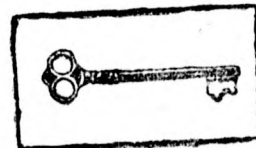
Védjegy

szarvas

vagy

kulcs

legkiadósabb és azért a legolesőbb szappan.

Minden ártalmas vegytéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon a Schicht név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

==== Egyedül valódi angol ====

Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

Alleda ochter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
in
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajoknál is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a gyomor szélgörcsöt s a taerángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomaktól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffögést, a szájnak s a gyomornak büzeit. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatast, rheumát, fülhántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű apácza-védjegyre! Hamisítá októl legjobban óvakodunk, ha egyenesen gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldeték. Szétküldés előrefizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Gyógyszer A. Thierry balzsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb nem árt a sz-rnek fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van, s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalan elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhírű, olesó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Csím: 2.

Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

